

VILHELMINA KOMMUN
Kommunstyrelsen

2016 -05- 18

Dnr

Remiss Budget 2017-

Centerpartiet Vilhelmina

NÄROMLAD
POLITIK

CENTERPARTIET

Inledning

Det finns goda skäl för Vilhelminaborna att ha framtidstro. Vilhelmina är en kommun som befolkas av kreativa människor och duktiga småföretagare. En kommun som lockar inflyttare, med storslagen fjällmiljö och stor utvecklingspotential i våra byar och fjälldalar.

Vi vill ta vara på alla möjligheter som erbjuds och vara beredda att prioritera de välfärdsskapande krafterna i samhället. Det är människornas kunskaper, initiativförmåga och vilja att ta risker som driver kommunens positiva möjligheter framåt.

Centerpartiet för en närodlad politik. Begreppet närodlad anspelar både på vår historia och på vår ideologi. Den närodlade politiken, den odlade, handlar om vårt ursprung som parti för landsbygdens folk. Men det vittnar också om vårt engagemang för miljö och hållbarhet. Närodlad handlar om att vi vill att besluten ska fattas så nära de berörda som möjligt. Människor ska vara fria att avgöra vad som passar dem bäst, utan pekpinnar från offentliga myndigheter.

Centerpartiet driver på för att möjligheterna att leva och bo på landsbygden ska förbättras. Landsbygden ska sjuda av liv och rörelse och det betyder att det ska finnas byskolor och äldreomsorg liksom annan offentlig och kommersiell service. För att skapa det krävs egentligen inget annat än vad som krävs i övriga samhället för att skapa goda förutsättningar för näringsliv och välfärd. Det handlar om goda förutsättningar för företagande, om pålitlig kollektivtrafik, om att ta tillvara de möjligheter som finns i den gröna omställningen, om bra och nära skolor och om trygg omsorg för de gamla. Dessutom måste det finnas bostäder, även på landsbygden.

Den närodlade politiken innebär också att vi ska ha stor omsorg om de människor som behöver samhällets hjälp och stöd. Centerpartiets socialliberalism innebär att vi vill behålla friheten för den enskilde att avgöra vilken slags omsorg som passar bäst. Vi är övertygade om att enskilda vet bättre än kommunpolitiker eller kommunala tjänstemän om vem som ska hjälpa till på ålderdomen, på samma sätt som föräldrar har den bästa kunskapen om vilken skola som bäst möter de egna barnens behov.

Våra ekonomiska prioriteringar för 2017 innebär en annan färdriktning för kommunen. Om vi ska satsa på framtiden så måste vi satsa på de som växer upp idag. Vi vill energieffektivisera fastigheter på ett hållbart sätt. Vi vill att arbetsmarknaden ska växa - här handlar det till stora delar om att välkomna privata initiativ och göra det enklare för alla som på något sätt vill satsa i vår kommun. Vi vill öka jämställdheten. Vi vill även ta ställning för en bättre situation för de anställda inom äldreomsorgen. Vi satsar på deras arbetsmiljö.

Centerpartiets kommunövergripande målsättningar:

Öppenhet och tillgänglighet

- Enkelt och tydlig kommunikation till invånare och kunder
- Invånarna är aktiva medskapare

Effektivitet

- Ökad valfrihet, mångfald och konkurrens
- Energieffektiva fastigheter, för en bättre miljö- och ekonomi

Hela kommunen och trygghet

- Inbjudande och trygga samlingsplatser
- Byskolorna ska vara kvar och vi vill se samhällsservice i hela kommunen

Fler jobb, företag och samhällsutveckling

- Snabb etablering i arbetsliv och samhälle
- Begränsad klimatpåverkan

Centerpartiets kommunfullmäktigegrupp
Vilhelmina 18 Maj 2016

Annika Andersson
Marita Stinnerbom
Mattias Ihrström

Ulf Grahn
Robert Svensson
Monika Gebart

Else Westerlund
Maria Kristoffersson

Utbildning

Vi i Centerpartiet är glada över att Vilhelminas skolresultat ökat och placerat sig bland de främsta i landet och vår plikt är ge eleverna tillräckliga förutsättningar att lära sig det de behöver för sina liv. Skolorna i kommunal regi präglas av bristande resurser, mycket pga. våra svårigheter att rekrytera. Skolan är viktigt för barnens och ungdomarnas utveckling, det är viktigt för integrationen och det är viktigt för Vilhelminas möjligheter att växa. Vi ser behovet av att byskolorna finns kvar och att lärare och barn kan åka buss till sin skola även om den ligger i en annan by. Inte enbart bussas in till tätorten.

I centrala Vilhelmina är behovet av fler förskoleplatser störst i kommunen just nu. I takt med att det byggs ökar trycket även i fjälldalarna. Vi uppmuntrar etableringen av fria förskolor, som kan avlasta trycket på den kommunala förskolan.

Vilhelmina kommun är en samisk förvaltnings kommun. Centerpartiet vill att den samiska språkundervisningen i för och grundskola är oerhört viktig för vår kommun och berör många av våra invånare. Centerpartiet ser behov av att den samiska språkundervisningen ska öka i både för och grundskola.

Vi ser även föreningsverksamheten som mycket viktig inte minst då det gäller integration och rekommenderar nämnder och styrelser att i kommande beslut prioritera barn och ungas deltagande i föreningslivet.

Centerpartiets förslag till budget: Vi föreslår UN 195 800 tkr för 2017. Därtill vill vi fördela 3 miljoner till Utbildningsnämnden från det utökade stödet för integration.

Centerpartiet vill att skolan prioriterar sina medel till:

- Att fortsätta satsa på insatser som hjälper eleverna att nå kunskapsmålen med extra hänsyn till elever i behov av särskilt stöd.
- Att förstärka det pedagogiska innehållet i skolan genom att det ska finnas fler lärare och färre assistenter per elev.
- Att utveckla byskolorna och öka tillgängligheten till byskolorna för att öka intresset och möjligheten att välja en byskola även för de familjer som bor i tätorten.
- Att den samiska språkundervisningen ökar i både för och grundskola.
- Att höja läraryrkets arbetsmiljö och status såväl löne- som innehållsmässigt, så att de bästa och mest engagerade lärarna väljer att arbeta i Vilhelmina.
- Att öka förskolans arbetsmiljö, dess tillgänglighet och trygghet genom att begränsa barngruppernas storlek och skapa fler platser i förskolan.
- Att säkerställa alla elevers och lärares tillgång till de senaste läromedlen, tekniska hjälpmedlen och IT-stödet.

Miljö och boende

Centerpartiet vill att fler människor ska se Vilhelmina kommun som en naturlig plats att bosätta sig, arbeta och bilda familj på. Våra expanderande fjälldalar kommer att driva på utvecklingen för vår kommun vilket kräver en ökad service. Strandskyddet är ett hinder för tillväxt i vår kommun och där behöver vi påverka Länsstyrelsen för att vi som bor i vår kommun själva ska besluta om vart vi vill se hus byggas och vart vi inte vill att det byggs.

För att få en mer dynamisk flyttkedja och ge mer valfrihet för våra äldre kommuninvånare är vi i Centerpartiet glada över det påbörjade arbetet med trygghetsboende. Trygghetsboenden är bra för de äldre som i detta boende kan känna en större trygghet och gemenskap. Trygghetsboenden är också ett bra sätt att använda kommunen medel mer effektivt, då hemtjänstpersonal i mindre utsträckning kommer att behöva köra runt i kommunen. Det bidrar även till mindre koldioxidutsläpp för klimatets skull samt en bättre arbetsmiljö för personalen.

När det gäller boende är det viktigt att det finns förutsättningar för människor att bo i hela kommunen. Därför vill vi i Centerpartiet satsa på en levande landsbygd. Så länge en by har "åretruntboenden" anser vi att det är självklart att vägbelysningen ska fortsätta att lysa. Vi är glada över att vara en del i den omställningen som nu påbörjats, till energisnål och klimatvänlig belysning.

Service är oerhört viktig att den finns och att den utvecklas i fjälldalarna. Skolorna ska vara kvar i Nästansjö, Dikanäs, Saxnäs, Malgovik och Centerpartiet ser friskolor som oerhört positivt för vår kommuns medborgare. Äldreomsorgens två boenden i Dikanäs och Saxnäs ska finnas kvar. Utveckling av nya förskolor ser vi positivt på och ser med fördel på privata alternativ.

Liksom en levande landsbygd är det också viktigt med ett sprudlande och attraktivt centrum. Vi i Alliansen vill hitta ekonomiskt utrymme för att återuppta arbetet med ett ombyggt torg som vi kan vara stolta över. Ett torg som är en naturlig mötesplats för handel, umgänge och aktiviteter. Här vill vi hitta vägar tillsammans med föreningar och företag att tillsammans med enkla medel göra centrum mer attraktivt. Storumans kommun har jobbat bra då det gäller detta och vi kan lära av deras arbete.

Centerpartiets förslag till budget: Centerpartiet ställer sig bakom budgetberedningens förslag till budget för 2017 för Miljö och byggnadsnämnden med 1827 tkr för 2017. I detta räknar vi in den tjänst som tidigare beslutats.

Tillväxt och jobb

De flesta jobben skapas av små och medelstora företag. Därför är det viktigt med ett bra näringslivsklimat i kommunen. Vi i Centerpartiet anser att det behövs ökad valfrihet, mångfald och konkurrens för att skapa fler jobb. Vi vill ge entreprenörer och företagare bättre möjlighet att förverkliga sina idéer och

tillväxtdrömmar. Fler människor med olika bakgrund ger nytänkande och nya idéer som kan ge fler arbetstillfällen och göra mer nytta för våra skattekonor. Vi vill ge invånarna möjligheten att kunna välja hur de vill leva sina liv och vem som ska ta hand om dem.

LOV (Lag om valfrihetssystem) och utmaningsrätt är två reformer vi vill utreda och införa för att öppna upp för mer konkurrensutsättning i kommunen, med syfte att bidra till kvalitetsförbättringar i välfärden och bättre nyttjande av Vilhelminabornas gemensamma pengar. Dessa reformer ökar också kvinnors möjlighet till företagande.

Då det i närliggande framtid inte finns planerade IT projekt bör minskning av IT enheten ske. Om projekt ska igång får detta planeras in då det blir aktuellt.

För att kunna ge fler företag möjlighet att lämna anbud på kommunala verksamheter bör upphandlingar förstärkas. Det kan behövas att upphandlingar delas i mindre poster, eller att kravspecifikationer förändras, så att även mindre aktörer ges möjlighet att konkurrera om kommunens varor och tjänster. Det arbetet kan initialt kräva mer resurser men ger i förlängningen besparingar till kommunen och nya arbetstillfällen. När mindre företag får möjlighet att sälja till kommunen kan det vara en bas som gör att de vågar satsa på att utveckla och anställa fler.

De stora anläggningarna erhåller merparten av kommunens lokalstöd till samlingslokaler. Centerpartiet vill satsa på verksamhet snarare än lokalyta och därtill verka för likabehandling av samlingslokalerna oavsett organisationstillhörighet där barn och ungdomsverksamheter ska prioriteras inte minst med tanke på integration.

Med bredare satsning på SFI (svenska för invandrare) och SFX (yrkessvenska för invandrare) så kan fler invandrare snabbare bli anställningsbara eller få bättre möjligheter att starta egna företag. Vi vill att det anställs en migrationssamordnare som har fokus på jobb och företagande.

I Vilhelmina finns det en tradition av att kommunen automatiskt ska ta på sig ansvaret för skötseln av snöröjning, belysning, sophämtning, med mera. Denna princip hämmar eget ansvarstagande och stänger ute privata aktörer. På många håll i landet har man istället en princip där samfälligheter får ta ansvar för skötseln. Då bestämmer grannskapet själva vem som ska utföra den. Centerpartiet vill pröva samfällighetslösningar, istället för undantag, vid etablering av nya villaområden som i fjälldalarna. Det minskar kommunens driftskostnader och stärker grannsamverkan samt ökar förutsättningar för små företag i fjälldalarna.

Att Kommunstyrelsen får i uppdrag att, i samråd med berörda nämnder, införa snabbspår för nyanlända med specifika kompetenser och yrkeskunskaper, där syftet är att ta ett samlat grepp kring validering, yrkesinriktad språkundervisning, praktik, studiebesök, med mera, för att sänka trösklarna till arbetsmarknaden för nya svenskar. Centerpartiet vill att det anställs en

migrationssamordnare som har fokus på jobb och integration och företagande. Samt att stärka samarbetet med Vilhelminas företagare för att få fler nyanlända i arbete.

Centerpartiets förslag till budget: Centerpartiet föreslår att KS får 87000 tkr för 2017. Därtill lägger vi här 2 miljoner av de utökade medlen för integration.

Omsorgen och personal

Den viktigaste tillgången kommunen har är dess personal. Tyvärr ser vi allt fler som inte mår bra på sina arbetsplatser. De stressrelaterade besvären ökar drastiskt, särskilt inom äldreomsorgen. Här måste organisationen förbättras så att personalen orkar med sitt arbete. Det har kommit nya regler för arbetsgivares ansvar för psykosocial arbetsmiljö och stress. Här måste kommunen arbeta intensivt för att få fram Ett sätt är att minska chefernas antal underställda och frigöra tid till organisationsarbetet.

Vi måste satsa på karriärsvägar inom den kommunala sektorn. Det ska finnas möjlighet att vidareutbilda sig och byta arbetsplats även med kommunen som arbetsgivare. Det är dessutom viktigt för att locka nya medarbetare.

För att klara kompetensförsörjningen främst inom vård och skola måste vår kommun som arbetsgivare bli mer attraktiv. Här ser vi tydligt att de kvinnodominerade yrkesområdena släpar efter, både i löneutveckling och i organisering. För att bli en jämställd kommun så måste dessa områden prioriteras.

Vilhelmina kommun har en äldreomsorg som har betydligt högre kostnader än genomsnittet i landet, vilket synliggörs bl. a. genom att vi ligger över standardkostnaden för riket. Vad dessa höga kostnader beror på är dock inte helt enkelt att få ett bra svar på. Vår bild är att det inte beror på en ineffektiv organisation utan snarare har att göra med strukturella orsaker.

De skenande kostnaderna inom individ och familjeomsorgen oroar oss och vi ser de nystartade stödteamen och Nyckeln som väldigt goda initiativ. Tidigare insatser är viktiga och Centerpartiet vill se fler hållbara lösningar för framtiden.

Centerpartiets förslag till budget: Centerpartiets förslag till budget för Socialnämnden för 2017 är 198 300 tkr. Centerpartiet vill att Socialnämnden prioriterar arbetsmiljöåtgärder inom äldreomsorgen

Därtill lägger vi förslag på att 5 miljoner kr läggs på SN från det utökade stödet för integration. Detta för att skapa praktikplatser och instegsplatser inom omsorgerna för nyanlända.

Centerpartiet vill att socialnämnden prioriterar sina medel till:

- Att organisationen förbättras så att personalen orkar med sitt arbete.
- Att minska chefernas antal underställda och frigöra tid till organisationsarbetet.

- Att ta fram och visa på möjligheter att vidareutbilda sig och byta arbetsplats även med kommunen som arbetsgivare.
- Utreder vad införande av valfrihetssystem skulle innebära för Vilhelminas äldre.

Politisk verksamhet

Centerpartiet vill sen tidigare lagd förtroendemannautredning för att se hur vi kan effektivisera den politiska verksamheten och stödet till de politiska partierna så det ligger i paritet med liknande kommuner.

Centerpartiets förslag till uppdrag för en ekonomi i balans:

- Att kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en plan för energieffektiviseringar samt en plan för finansiering av detta. Centerpartiet ser energieffektiviseringar som ett sätt att skapa en hållbar ekonomi på sikt.
- Att Kommunstyrelsen får i uppdrag att, i samråd med berörda nämnder, införa snabbspår för nyanlända med specifika kompetenser och yrkeskunskaper, där syftet är att ta ett samlat grepp kring validering, yrkesinriktad språkundervisning, praktik, studiebesök, med mera, för att sänka trösklarna till arbetsmarknaden för nya Vilhelminabor.
- Att Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram det regelverk för utmaningsrätt som ska gälla gentemot kommunalt utförd verksamhet.
- Att Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsätta en oberoende utredning för att granska orsakerna till varför Socialnämndens kostnader för äldreomsorg ligger så långt över standardkostnaden samt utifrån utredningen återkomma med en handlingsplan med åtgärder för att långsiktigt kunna normalisera kostnadsnivån.
- Att Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag till principer kring skötseln av nya fritidshus/villaområden med syfte att samfällighetslösningar ska vara grundregel. Kommunfullmäktige ska därefter anta de föreslagna principerna.
- Att kommunstyrelsen inleder ett arbete i linje med det Storumans kommun gjort för ett attraktivt centrum.
- Att Socialnämnden får i uppdrag att utreda ett införande av valfrihetssystem, enligt lagen om valfrihet (LOV), inom hemtjänsten.
- Att Socialnämnden får i uppdrag att utreda införandet av karriärtjänster inom Socialnämndens verksamheter.
- Med de kommande årens investeringbehov ser Centerpartiet behovet av att göra förändringar i kommunens lånetak samt fortsätta att genomföra strategiska försäljningar. En av de strategiska försäljningar, som vi har identifierat, är försäljning av en del av kommunens skogar.
- Centerpartiet ser det dessutom viktigt att det tas fram ett kalendarium för kommunfullmäktige.

Förslag till beslut

Vi föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Ändringsyrkanden:

Att Centerpartiets förslag till justeringar av ramar sker enligt nedan:

KS 87 000 tkr

UBN 195 800 tkr

SN 198 300 tkr

MoB 1 827 tkr.

Att kommunfullmäktige tidigarelägger en förtroendemannautredning med fokus på att sänka kostnaden för politisk verksamhet så att Vilhelmina kommun ligger i paritet med liknande kommuner.

Att fullmäktige bifaller de utredningsförslag som presenterats nedan.

Uppdragsyrkanden:

- Att Kommunstyrelsen får i uppdrag att, i samråd med berörda nämnder, införa snabbspår för nyanlända med specifika kompetenser och yrkeskunskaper, där syftet är att ta ett samlat grepp kring validering, yrkesinriktad språkundervisning, praktik, studiebesök, med mera, för att sänka trösklarna till arbetsmarknaden för nya vilhelminabor.
- Att samtliga verksamheter arbetar in den föreslagna kostnadsökningen utifrån regeringens beslut om ökat sjuklöneansvar.
- Att Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram det regelverk för utmaningsrätt som ska gälla gentemot kommunalt utförd verksamhet.
- Att Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsätta en oberoende utredning för att granska orsakerna till varför Socialnämndens kostnader för äldreomsorg ligger så långt över standardkostnaden samt utifrån utredningen återkomma med en handlingsplan med åtgärder för att långsiktigt kunna normalisera kostnadsnivån.
- Att Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag till principer kring skötseln av nya fritidshus/villaområden och hur kommunens service kan hanteras med syfte att samfällighetslösningar och köp av tjänster ska vara grundregel. Det kan även behöva ses över hur skötsel av gator och vägar kan ske i samfällighetsföreningar där så är möjligt. Kommunfullmäktige ska därefter anta de föreslagna principerna.
- Att kommunstyrelsen föreslår fullmäktige att låna pengar inom given upplåningsram för nödvändiga investeringar inom Räddningstjänsten.
- Att kommunstyrelsen i samverkan med Socialnämnden får i uppdrag att utreda ett valfrihetssystem, enligt lagen om valfrihet (LOV), inom hemtjänsten.
- Att Socialnämnden får i uppdrag att utreda införandet av karriärtjänster inom Socialnämndens verksamheter.

Ekonomiska prioriteringar

Centerpartiet har i detta budgetsförslag valt att göra prioriteringar och omprioriteringar inom ramen för de samlade skatteintäkterna. Kärnverksamheterna prioriteras och vi styr medel till verksamheter som stärker människors möjligheter att nå ut på den svenska arbetsmarknaden.

Centerpartiets förslag till budget 2017:

KS	87 000 tkr
UBN	195 800 tkr
SN	198 300 tkr
MoB	1 827 tkr
Totalt	482 927 tkr

Utökade medel för integration

De 10,33 miljoner kommunen har i utökade medel för integration under 2017 föreslår Centerpartiet fördelas enligt ovan beskrivet. UN får 3 miljoner, SN 5 miljoner och KS 2,33 miljoner